

особистість; було запропоновано чіткий алгоритм виведення оцінки, за яким учень сам визначав свій рівень досягнень з російської мови (5–6 кл.) й визначав свою оцінку; акцентуючи увагу на навчальних успіхах, на своєму персональному прогресі, а не на оцінці; оцінювалось лише те, чому навчали на уроці, тому критерії оцінювання співвідносили з конкретним вираженням навчальних цілей. Оцінювання будувалась таким чином, щоб учні включалися у контрольну-оціночну діяльність, набуваючи навичку до самооцінювання.

Мотивація в процесі навчання забезпечувалась дотриманням певних принципів формування оцінювання, до яких належать:

- відмова від конкуренції серед учнів, від складання рейтингів, нагород за правильно виконані завдання; пріоритет словесної похвали й заохочення;
- переключення ситуації конкуренції на ігрові види діяльності або проектну роботу, що дає можливість відмовитися від різкої критики помилок, яка викликає негативні емоції;
- принцип ситуативності навчальної діяльності, тобто підбір навчальних завдань з елементом новизни і непередбачуваності, орієнтований на життєвий досвід учнів;
- надання можливості учням удосконалити роботу та підвищити відмітку.

Використання таких принципів та підходів привчало школярів до ефективної самооцінки.

Організація уроку російської мови передбачалась таким чином, щоб він доставляв учням задоволення й яскраві емоційні переживання, тому пріоритетним було використання парно-групової роботи, проектних технологій, ігрових форм навчання.

У процесі дослідження *доведено*, що удосконалення змісту та методики контролю та оцінювання досягнень учнів з російської мови сприяє виникненню зацікавленості учнів до вивчення російської мови; об'єктивності оцінювання результатів навчання учнів відповідно до рівнів їх навчальних досягнень, вихованню школярів як свідомих суб'єктів процесу навчання, відповідальних за результати своєї праці.

Результати експериментального навчання підтвердили ефективність розробленої методики.

Уточнені результати дослідження було враховано й реалізовано у рукописі підручника з російської мови (5 кл.) та у рукописі зошита для контрольних робіт з російської мови (5 кл.).

РЕЗУЛЬТАТИ АПРОБАЦІЇ ВИКОРИСТАННЯ КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНИХ ЗАВДАНЬ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ РОСІЙСЬКОЇ МОВИ В ЗНЗ УКРАЇНИ

О. Л. Фідкевич, канд. пед. наук

У процесі дослідження наукової теми «Науково-методичне забезпечення контролю й оцінювання навчальних досягнень учнів 5–6 класів з мов національних меншин на засадах компетентісного підходу» було уточнено зміст, види і форми компетентісно орієнтованих завдань.

Компетентісно орієнтоване завдання визначено як інтегративну дидактичну одиницю, що вміщує в собі зміст, технології навчання і оцінювання якості навчальних досягнень учнів та забезпечує розвиток як предметних, так і ключових компетентностей у навчальному процесі.

Встановлено, що виконання таких завдань передбачає розуміння їх кінцевої мети і призначення, що створює мотивацію як до ефективного виконання конкретного завдання, так і до навчальної діяльності в цілому. Однією з їх основних рис компетентісно орієнтованих завдань є технологічність, яка передбачає наявність чіткої структури (стимул, формулювання завдання, джерело інформації, модельна відповідь).

Саме у такій якості компетентісно орієнтовані завдання було застосовано у рукописах підручника та зошита для контролю й оцінювання навчальних досягнень учнів з російської мови для 5 класу ЗНЗ з російською мовою навчання. Запропоновані завдання спрямовані на розв'язання проблемних ситуацій, розвиток критичного мислення та формування комунікативної компетенції, розвивають творчі здібності учнів, залучають їх до проектної, пошукової роботи.

Вони мають практико орієнтований характер, співвіднесені з життєвим досвідом учнів.

У матеріалах підручника та зошита, представлено різні за формою репрезентації та способами організації завдання, які стимулюють самостійну діяльність учнів, що у подальшому сприятиме формуванню ініціативних та конкурентоспроможних членів суспільства, здатних мислити нестандартно і досягати успіху у всіх сферах життєдіяльності.

Працюючи над завданнями підручника і зошита, учень сам визначає шляхи вирішення проблеми, а вчитель виконує функції організатора, консультанта, що супроводжує самостійну роботу учнів. Ця модель взаємодії під час виконання навчальних завдань, значно підвищує мотивацію діяльності учнів, що сприяє покращенню результатів навчання в цілому.

Зміст і формулювання завдань співвіднесено з ієрархією навчальних цілей, основними серед яких є розвиток основних видів мовленнєвої діяльності, уміння успішно застосовувати мову з комунікативною метою.

Розроблені завдання як засоби контролю й оцінювання навчальних досягнень учнів на засадах компетентісного підходу, що представлена у підручнику та зошиті, активізації особистісного фактору у процесі навчання мов і літератур етнічних меншин у загальноосвітніх навчальних закладах України, сприятиме підвищенню якості та об'єктивності оцінювання рівня навчальних досягнень учнів контексті основних положень концепції Нової української школи.

КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНІ ЗАВДАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ УЧНІВ ІЗ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

В. В. Снегірьова, канд. пед. наук

На узагальнювально-впроваджувальному етапі наукового дослідження було уточнено зміст і види компетентісно орієнтованих завдань із зарубіжної